

Orijinal Kaynak: Nock, Albert Jay. (2016, December 29). “[The Criminality of the State](#)”, *Mises Institute*.

Atıf Şekli: Nock, Albert Jay. (2021, Şubat 10). “Kriminal Bir Örgüt Olarak Devlet”, Çev. Mustafa Erdoğan, *sosyalbilimler.org*, Link: <https://www.sosyalbilimler.org/kriminal-orgut-devlet>

Yayına Hazırlayan Notu: Bu deneme ilk defa Mart 1939’da *American Mercury*’de yayımlanmıştır.

Kriminal Bir Örgüt Olarak Devlet

Albert Jay Nock

Türkçesi: Mustafa Erdoğan

Benim anlayabildiğim kadarıyla, dış işleriyle zerre kadar ilgilenen Amerikalıların genel tutumu —münferit gözlemcinin duygusal kapasitesine göre— hazzetmeme, nefret ve dehşetle birlikte giden bir hayret veya şaşkınlıktır. Belki de ihtiyatı elden bırakmamak için bu ifadeyi biraz değiştirmeli ve bunun en genel olarak dışı vurulan tutum olduğunu söylemeliyim.

Avrupa ve Asya’da hâlihazırda olup-bitenlerin şu veya bu safhasında basın, vaaz kürsüleri, kamusal forumlar gibi bütün kurumsal sesler şaşkın bir kızgınlığa işaret etmektedir. Bu beni bizim halkımızın genellikle çeşitli yabancı devletlerin bazı belirgin eylemlerine tikslenmeyle olduğu kadar hayretle de bakmakta olduğuna inanmaya götürmektedir. Örnek olarak, Alman devletinin kendi yurttaşlarının bazılarına yönelik barbarca davranışı, Sovyet Rusya devletinin insafsız despotizmi, İtalyan devletinin acımasız emperyalizmi, İngiliz ve Fransız devletlerinin “Çekoslovakya’ya ihaneti”, Japon devletinin gaddarlığı, Çin devletinin paralı askerlerinin acımasızlığı ve dünyanın şurasında-burasındaki benzerleri... Bu tür şeyler bizim halkımızın tabiatına aykırı gibi görünmektedir ve onlar bunu hiddetli bir şaşkınlıkla dile getirmektedirler.

Ben, biri hariç her noktada onlara yürekten katılıyorum. Tikslenme, dehşet, öfke ve nefrette onlarla beraberim, ama şaşkınlık ve hayrette değil. Söylemek zorundayım ki, olduğu şekliyle devletin tarihi ile onun değişmez ve apaçık tanıklığı karşısında, bizim halkımızın bu meselelerden şikâyet etmesindeki naif şaşkınlık beni onların aklından şüphe etmeye götürmektedir. Birinin onlara şu kaba soruyu soracak kadar nezaketsiz olduğunu farz edin: “Pekâlâ, ne bekliyorsunuz?” Onlar buna ne cevap verebilirlerdi? Hiç bilmiyorum.

Nazik veya nezaketsiz, bir devlet kötülüğü hikâyesinin duyulduğu her defasında bu tam da sorulması gereken sorudur. Bu sorunun kamusal hayatımızın her günü ülkedeki bütün gazete, süreli yayın, konferans platformu ve radyo istasyonlarından sorulması ve sadece tarihin tanıklığına dayanan basit bir “siciline bak” çağrısıyla desteklenmesi gerekir. İngiliz devleti aşağılık bir dümenle Çek devletine ihanet etmiş, onu satmıştır. Evet, istediğiniz kadar nefret edin ve öfkelenin, ama hayret etmeyin. Ne bekliyordunuz?...

Sadece İngiliz devletinin siciline bir göz atın! Alman devleti halkının büyük bir kısmına zulmediyor, Rus devleti temizlik yapıyor (bir halkı temizliyor), İtalyan devleti ülke zapt ediyor, Japon devleti Asya Kıyıları boyunca korsanlık yapıyor. Korkunç, evet, ama Tanrı aşkına başınızı başka tarafa çevirmeyin. Öyle ya ne bekliyordunuz? Tarihin kaydına bakın!

Eğer Amerikalılar bu olaylar karşısında yetişkin gibi davranacaklarsa, bunlara ilişkin her kamusal tepkinin alması gereken biçim budur. Ayrıca, Amerika'nın kendi haklılık duygusunu, o büyük günahını bastırmak için, her kamusal tepkinin Amerikan devletinin siciliyle ölümcül benzerliği kurması gerekir. Alman devleti bir azınlığa zulmediyor, tıpkı Amerikan devletinin 1776'dan sonra yaptığı gibi; İtalyan devleti Etiyopya'ya zorla giriyor, tıpkı Amerikan devletinin Meksika'ya zorla girdiği gibi; Japon devleti Mançuryalı kabileleri toptan öldürüyor, tıpkı Amerikan devletinin Kızılderili kabilelerine yaptığı gibi; İngiliz devleti büyük-ölçekli vurgunculuk yapıyor, 1864'ten sonraki Amerikan devleti gibi; emperyalist Fransız devleti yerli sivilleri kendi topraklarında katliamdan geçiriyor, Pasifikte emperyalist politikaları peşinde olan Amerikan devletinin yaptığı gibi, ve benzerleri.

Bu yolla, belki, devletin kriminal bir örgüt olmasının hiç de yeni ve hayret edilecek bir şey olmadığı gerçeğini halkımız kafasına sokabilir. Bu gerçek ilk yağmacı insan grubunun bir araya gelerek Devleti kurmasıyla başlamıştır ve dünyada Devlet var olduğu sürece de devam edecektir. Çünkü Devlet temelde toplum-karşıtı ve kriminal bir kurumdur. Devletin herhangi bir sosyal amaca hizmet etmek için doğduğu fikri tarihsel temelden tamamen yoksundur. Devletin kökeni fetih ve el-koymadır [zapt ve müsaderedir], yani, suçtur. Devlet toplumdaki mülk sahibi ve sömürücü sınıf ile bağımlı mülksüz sınıf arasındaki bölünmeyi sürdürmek amacıyla —yani, kriminal bir amaçla— doğmuştur.

Tarihte bilinen hiçbir devlet başka bir şekilde veya başka bir amaçla doğmamıştır. Bütün yağmacı veya parazitik kurumlar gibi, devletin de birinci güdüsü kendini korumaktır. Onun bütün çabası önce kendi varlığını korumaya, sonra da kendi gücünü artırmaya ve faaliyet alanını genişletmeye yöneliktir. O bu uğurda şartların imkân verdiği her suçu işleyecektir ve zaten düzenli olarak da işlemektedir. Son tahlilde; Alman, İtalyan, Fransız veya İngiliz devleti şu anda fiilen ne yapıyor? Kendini muhafaza etmek, kendi güç ve saygınlığını artırmak için kendi halkının canına okuyor ve kendi otoritesini genişletiyor. Amerikan devleti de imkânları elverdiğince aynısını yapmaktadır.

Öyleyse, Fransız veya İngiliz devleti için “anlaşma” gibi küçük bir mesele nedir ki? Sadece bir kâğıt parçası. Bethmann-Hollweg¹ onu tam da böyle tanımlamıştı. Alman veya

¹ Theobald von Bethmann-Hollweg (1856–1921), 1909'dan 1917'ye kadar Alman İmparatorluğu'nun Şansölyesi (Başbakanı) olarak hizmet etmiş olan bir Alman politikacı ve devlet adamı idi. Almanya'nın Fransa'yı işgâli esnasında Belçika'nın tarafsızlığı ihlâl etmesini takiben İngiltere'nin savaş ilân etmesi onu özellikle sarsmıştı. Sınırdışı edilen İngiliz Büyükelçisi Goschen'e Britanya'nın “sırf bir kâğıt parçası”na (1839 tarihli Belçika Tarafsızlık Anlaşması'na) dayanarak nasıl savaşa girebildiğini sorduğu söylenir.

Rus devleti kendi vatandaşlarını öldürdüğü zaman niçin şaşıralım ki? Amerikan devleti de benzer şartlarda aynı şey yapardı. Nitekim, seksen yıl önce o da sırf artık kendi yönetimi altında yaşamak istemedikleri için çok sayıda vatandaşını öldürdü. Eğer bu bir suçsa, o zaman G. Washington'ın önderliğindeki koloni halkı da pişkin suçlulardı; o zaman “Dört Temmuz” da zalimin bayramından başka birşey değildir.

Devlet zayıfladıkça suç işlemek için daha az güce sahip olur. Bugün Avrupa'nın neresinde devlet en iyi suç siciline sahiptir? En zayıf olduğu yerde: İsviçre, Hollanda, Danimarka, Norveç, Lüksemburg, İsveç, Monako, Andorra'da. Yine de söz gelişi Hollanda güçlü olduğu zaman onun suçluluğu dehşet vericiydi, Java'da bir sabah 9.000 kişiyi katletti ki bu sayı Hitler'in veya Stalin'in sicilinin bayağı önündeydi. Ama bugün benzerini yapmazdı, çünkü yapamazdı. Hollanda halkı ona bu kadar çok güç vermez ve böyle bir davranıştan yana olmazdı. Büyük bir imparatorluk olduğu zaman, diyelim 1660'tan 1670'e kadar, İsveç devletinin de sicili ürkütücüydü. Bütün bunların tek bir anlamı var: Eğer devletin bir suçlu gibi hareket etmesini istemiyorsanız, bir suçluya yapacağınız gibi onu silahsızlandırmalı, onu zayıf tutmalısınız. Devlet daima gücü oranında suç işleyecektir, zayıf bir devlet her zaman yapabildiği veya cesaret edebildiği kadar suç işleyecek, fakat eğer zayıflığına denk düşen sınırdan tutulursa —ki bu, insanların inanmaya eğilimli olduklarından epeyce düşük bir sınırdır— onun suçluluğuyla güvenle başa çıkılabilir.

Dolayısıyla, bu bana şunu düşündürüyor: Benim yurttaşlarım yabancı devletlerin günahlarından endişe etmektense, Amerikan devletinin burada benzer günahları işleyecek kadar güçlü olmamasını sağlarlarsa çok daha iyi yapmış olurlar. Amerika devletinin daha da güçlenmesine izin verildikçe, onun suç sicili de imkânları ve sapıtması ölçüsünde daha da büyüyecektir. Şu hâlde, halkımız eğer binlerce mil uzaktaki suçlulardan gelecek hayalî tehlikeleri savuşturmaya enerji, zaman ve para ayırmak yerine, yurtseverlik gayretlerini tehlikenin gelebileceği yegâne kaynağa döndürürlerse, ülkeleri için tam ödevlerini yapmış olacaklardır.

İki yetenekli ve duyarlı Amerikan kamusal şahsiyeti —*New York Herald Tribune*'den Isabel Paterson ile Ford Motor Şirketi'nden W. J. Cameron —yakınlarda halkımızın dikkatini şu büyük hakikate çektiler: Eğer devlete sizin için bir şey yapma gücü/yetkisi verirsiniz, ona [aslında] tam da size bir şey yapma gücünü vermiş olursunuz. Keşke her editör, kamusal kişilik, öğretmen, vâiz ve eğitmen bu hakikati bir daha hiç çıkmayacak şekilde Amerikalıların kafalarına çakmaya çalışsaydı. Devlet bu ülkede halk için her şeyi yapacak güçle donanmış olarak örgütlenmişti ve halk da o kısa görüşlü aptallığıyla o zamandan bu yana bu güce ilâvede bulunmaktadır. John Adams 1789'dan sonra, ülkenin siyasî organizasyonunun demokratik bir cumhuriyet olmak şöyle dursun, “monarşik bir cumhuriyet veya isterseniz, sınırlı bir monarşi” olduğunu söylemişti. Ona göre, Başkanın yetkileri “bir avoyerin, bir konsülün, bir podestanın, bir eski Venedikli başkanın, bir Hollanda genel valisinin; hatta bir Polonya kralının, hatta bir Isparta kralının” yetkilerinden çok daha fazlaydı. Bütün bunlar 1789'da doğru idiyse —ki öyleydi— bir buçuk

asırlık devamlı merkezleşmeden ve güç biriktirmeden sonra şimdiki Amerikan devleti hakkında ne söylemek gerekir acaba?

Sözgelisi devletin imtiyazlar, malî destekler, vergi tarifeleri, arazi bağışları ve acentelikler bağışlamak suretiyle “iş dünyasına yardım” etme gücünü; gitgide artan gaspçı düzenlemeler, denetimler ve çeşitli kontrol biçimleriyle iş dünyasına yardım etme gücünü düşünün. Bütün bu güç bedava verilmektedir ama bu beraberinde [devletin] iş insanlarına bir şeyler yapma yetkisini de getirmektedir. Evet, dolandırıcı bir siyasî kariyeristler çetesinin iş dünyasına şimdi ne yapmakta olduğunu görün! Ücretli işçilere sağlanan “tatil” gücünü bir düşünün, sonra da onların öz-saygı ve öz-güvenlerine devletin ne yaptığını bakın! Şu güç, bu güç derken, sonunda hepsi kendi çıkarları için kullanıldığını sanarak bu güce teslim olan insanların çıkarlarına karşı kullanıldı.

Şimdi çoğu kişi “totaliter” devletin ortaya çıkmasıyla dünyanın yeni bir barbarlık çağına girdiğine inanmaktadır. [Ama] o öyle değil. Totaliter devlet sadece devlettir; onun yaptığı, sadece, kibrinin bu tür şeyi yapmayı münasip gösterdiği her yer ve her zamanda, devletin yapma gücüne sahip olması hâlinde şaşmaz bir düzenlilikle daima yaptığı şeydir. Bundan sonra da herhangi bir devlete benzer gücü/yetkiyi verin ve onu benzer şartların içine yerleştirin, o yine tam olarak aynısını yapacaktır. Sadece kendisinin güce sahip olması durumunda, devlet şaşmaz bir şekilde önce kendi yurttaşları pahasına, sonra da görebildiği diğer herkes pahasına kendisini yüceltir. Her zaman böyle yapmıştır, daima da yapacaktır.

Sosyal bir kurum olan devletin, tepesinde Mr. Chamberlain gibi katıksız dürüst bir adam veya Mr. Roosevelt gibi çekici bir kişi olduğu sürece sorunsuz ve harika bir şekilde yöneteceği düşüncesi zehirli bir tuzaktır. Bu konumdaki insanlar genellikle kendi şereflerini büyük ölçüde kendileri yaratırlar, bir kısmı da belki ona zaten sahiptir (gerçi ben onların kendilerinin bu konuma konmalarına nasıl izin verdiklerini anlayamıyorum), ama onların işlettikleri makine sadece tek yönlü döşenmiş olan raylarda gidecektir ki bu yolda sadece suç vardır. Eski günlerde, Çekoslovakya'nın parçalanması veya Avusturya'nın devralınması parlak şeritlerle süslenmiş gerili gömlekleri içindeki gösterişli birkaç beyefendi arasındaki konuşmalarla ayarlanırdı. Hitler Çekoslovakya'nın parçalanmasını yaşlı Frederick'in Polonya'nın ilk parçalanmasındaki kendi payını ayarladığı gibi ayarlamıştı; Avusturya'nın ilhâkını ise 14. Louis'nin Alsace'ın ilhâkını ayarladığı gibi ayarlamıştı. Bu belki de bu gibi şeylerin yapıma biçimine ilişkin bir modadır, ama asıl önemli olan bunların daima tam olarak aynı şekilde sonuçlanmasıdır.

Ayrıca, “demokratik” devletin yönteminin başka bir süslü isim altındaki devletinkinden daha az kriminal olduğu düşüncesi de zırvadır. Bugün ülkemiz, kardeş demokrasimiz İngiltere, onun şahane demokratik yönetimi, egemenliği altındaki tâbi halklar için muazzam cömert bağışları gibi gazetecilik zırvalarıyla vb. tıkabasa doludur; ama herhangi bir kimse İngiliz devletinin suç siciline bir göz atar mı? Kopenhag'ın bombalanması; Boer Savaşı; Hindistan'daki İngiliz ordusundaki yerli askerlerin isyanı;

ateşkes sonrasındaki blokajla Almanların açlıktan kırılması; Hindistan'daki, Afganistan'daki, Jamaika'daki yerlilerin katledilmesi; Alman kökenli paralı askerlerin Amerikan kolonisi halkını öldürmekte kullanılması. Kitchener'in demokratik temerküz kampları² ile Hitler'in totaliter temerküz kampları arasındaki ahlâkî ve fiilî fark nedir? Totaliter General Badoglio³ diyelim bayağı pişkin bir kişiydi, fakat demokrat General⁴ O'Dwyer ve Vali Eyre'ye⁵ ne demeli? Bizim kendi demokrat virtüözümüz Hell Roaring Jake Smith'in⁶ Filipinlilere muamelesi sözkonusu olduğunda, bu üçlüden herhangi biri ona kıyasla bayağı iyidir. Bundan daha âdili de söylenemez.

İngiliz devletinin nazik ve cömert sömürge yönetimi yeteneğine gelince, Bağımsızlık Bildirisi'nde dile getirilen ayrıntılara atıf yapmak suretiyle eski defterleri karıştırmayacağım. Kâfir savaşı veya Yeni Zelanda'daki Wairau olayı gibi konulara bile girmeyecek, sadece Hindistan'ı ele alacağım. Bizim 18. yüzyılda Hindistan'daki demokrat İngiliz kuzenlerimiz Pizarro ve Cortez'la yaptıkları ticaretten (bir şeyler) öğrenmiş olmalıdırlar. Doğu Hint Kumpanyasının yöneticileri bile “ülke içi ticarete kazanılan büyük zenginliğin herhangi bir çağda veya herhangi bir ülkede en despotça ve zalimâne davranışın sergilenmesiyle elde edilmiş olduğunu” itiraf etmişlerdi. Warren Hastings bir seyahati tasvir ederken “bizim yaklaşmamızla küçük kasabalar ve kervansarayların çoğunun terk edidiği”ni yazıyordu; insanlar beyaz bir adam görür görmez ağaçlık alanlara kaçıyordu. İnsafsız tuz tekeli vardı; her yerde yozlaşmış polisle işbirliği hâlindeki serseri girişimcilerin haraca kesmeleri vardı; toprağın üretiminin hemen hemen yarısına el koyan vergiler vardı.

Eğer İngiltere'nin o günlerde kardeş bir demokrasi olmadığı ve o zamandan bu yana reforme edildiği söylenirse, reformun ne kadarının şartların zorlamasıyla olduğu ne kadarının da yürekten gelen bir değişimin eseri olduğu pekâlâ sorulabilir. Ayrıca, Black-

² Horatio Herbert Kitchener (1850–1916), İrlanda doğumlu bir İngiliz mareşali, diplomat ve devlet adamı idi. İkinci Boer Savaşı (1899-1902) esnasında Kitchener'in siyaseti Boer çiftliklerini tahrip etmek ve sivilleri İngiltere'de ve Avrupa'da yaygın eleştirilere uğramış olan temerküz kamplarına yerleştirmek idi.

³ General Pietro Badoglio, 25 Temmuz 1943 ile 18 Haziran 1944 arasında İtalya'nın geçici askerî yönetimindeki başbakanı olarak Benito Mussolini'nin yerini almıştır.

⁴ Sir Michael Francis O'Dwyer (1864-1940), 1912-1919 arasında Vali Yardımcısı olduğu Pencab'ta 13 Aralık 1919'daki Jallianwala Bagh Katliamı'na nezaret etmişti. Resmî kayıtlara göre Gurka birlikleri tarafından 379 silâhsız sivil öldürülmüştür. Resmî olmayan tahminler daha yüksek bir sayı —muhtemelen 2000— ve çok daha fazla yaralı olduğu yönündedir. Katliamın ardından O'Dwyer ofisinden kurtarılmıştı.

⁵ Edward John Eyre (1815-1901), Avustralya kıtasının kâşifi ve Morant Körfezi İsyanı'nı acımasızca bastırdığı ve birçok siyah köylüyü öldürdüğü Jamaika'nın tartışmalı valisiydi. Eyre ayrıca, sömürge meclisinin melez bir üyesi olan ve isyandaki rolünden kuşku duyulan George William Gordon'ın yargısal olarak öldürülmesine yetki vermişti. Bu olaylar Britanya'da büyük tartışmalar yaratmış ve Eyre'in tutuklanması ve Gordon'ın ölümünden dolayı yargılanması çağrılarını yol açmıştı. John Stuart Mill onun kovuşturulması için çağrı yapan —John Bright ve Herbert Spencer gibi klasik liberallerden oluşan— Jamaika Komitesi'ni organize etti. Eyre iki defa cinayete suçlandı ama yargılamalar sonuçlandırılmadı.

⁶ General Jacob Hurd Smith (1840-1918), Yaralı Diz katliamında yer almış olup Kızılderili savaşçılar arasında iyi bilinen bir kişiydi. Tuğgeneral rütbesiyle Pilipin-Amerikan Savaşı'nda (1899-1913) Samar savaşında görevli olan Smith “on yaşın üzerindeki herkesi öldürmek” ve “adayı ıssız bir yer”e çevirmek emirleriyle meşhurdu. Gazeteler kendisine “Kükreyen Lanet Jake”, “Canavar” ve “Uluyan Jake” adlarını takmışlardı.

and-Tans⁷ bizim günümüzdeydi; savaş-sonrası blokaj da. General O'Dwyer'in katliamı daha on iki yıl önceydi.⁸ Ve Kitchener'in temerküz kamplarını hatırlayan çok sayıda kişi hâlâ yaşıyor.

Hayır, "demokratik" devlet uygulaması, devlet uygulamasından başka bir şey değildir. O Marksist devlet uygulamasından, faşist devlet uygulamasından veya başka benzerlerinden farklı değildir. Geçerli yurttaşlığın altın kuralı, politikanın incelenmesinin en büyük dersi işte şudur: *Devlete kullanması için güç/yetki vermek ona suç siparişi vermekle eşdeğerdir; devlete sizin için [bir şey] yapın diye her ne güç verirseniz, onunla birlikte aynı güç onun size bir şeyler yapması için gelir.* Bu kısa dersi öğrenen yurttaşların daha fazla öğreneceği pek az şey kalır.

Amerikan devletini kazanmış olduğu muazzam güçten yoksun bırakmak bizim yurttaşlarımız için tam-zamanlı ve heyecan verici bir iştir. Onlar eğer buna hak ettiği ilgiyi gösterirlerse, şimdi burada Birleşik Devletler'de olmakta olan şeyler hariç, komünizmle mücadele etmek veya Hitler'den nefret etmek veya Güney Amerika veya İspanya hakkında endişe etmek için yahut başka herhangi bir şey için harcayacak hiçbir enerjileri kalmayacaktır.

Kayda Değer Akademik Metinler mottosuyla, 10 Ağustos 2015 tarihinde yayın hayatına başlayan sosyalbilimler.org, sosyal bilimler meselelerine yoğunlaşan, gönüllülük odaklı, açık erişim, akademik bir web sitesidir. Hakkında detaylı bilgi almak için sosyalbilimler.org/hakkinda sayfasını, ekibimizde gönüllü olarak görev almak için sosyalbilimler.org/basvuru sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Facebook, Twitter, Instagram ve YouTube'da [@sosbilorg](https://www.facebook.com/sosbilorg) kullanıcı adıyla *Sosyal Bilimler*'i takip edebilirsiniz.

sosyalbilimler.org/abonelik sayfasından e-bülten abonesi olarak, her pazar günü, o hafta içinde sosyalbilimler.org'da yayımlanan çalışmaların tamamını size gönderilecek bir e-posta ile alabilirsiniz.

sosyalbilimler.org'da yayımlanan metin, video ve podcastlerin paylaşıldığı Telegram grubuna t.me/sosbilorg adresinden katılabilirsiniz.

⁷ "Black and Tans" terimi Kraliyet İrlanda Jandarma/Polis İhtiyat Gücü'ne atıfta bulunur. Bu Kraliyet İrlanda Polisi'nin 1920-1921'de IRA ve Sinn Fein'i hedef almak suretiyle İrlanda'daki devrimi bastırmak için kullandığı iki paramiliter güçten biriydi.

⁸ Nock bu denemeyi yayımladıktan bir yıl sonra, 13 Mart 1940'ta, Pencab devrimcisi Udham Singh katliamın intikamını almak için O'Dwyer'i Londra'daki Caxton Hall'de vurarak öldürdü.